

viano, beflygadt, af Malax den 13 Martii 1769.
 Erik Munsöfva Löfd. Johan Gulsjöfva Bårdson.
 Johan Gulsjöfva Bårdson. Munsöfva Löfd. Munsöfva Löfd. Joh. Munsöfva.
 Johan Munsöfva. Matti Munsöfva. Munsöfva Löfd. Olof Munsöfva.
 Munsöfva Löfd. Erik Munsöfva Löfd. Johan Munsöfva.

År 1723, den 16 Januarii och följande dagar.
 Ting i Malax, sidan 20.
 Johan Matzson från YM anhåller om frihet på ½ mantal Årre, där fienden uppränt 9 hus. De som finns kvar är alla mycket gamla och förfallna. Åkrarna ligger i 8 års linda. Bonden äger allena 1 sto, 1 ko, 1 qwiga och 2 får. Behöver 5 års frihet.

År 1723, den 12 och 13 Augusti.
 Ting i Malax, sidan 421.
 Det rannsokades om löst folk och husfolk. Länsman hade en lista på sådana som var gamla och oförmögna att tjäna på något hemman.

En Anders Olufson som kommit med hustru och barn från Ångermanland sitter inhyses i ÖM.

Landshövdingen i Västerbotn har 1722 förpassat en som heter Jon Larson att fara hit över och uppsöka sina barn som räkat i Rysk fångenskap. Jon Larson "här inhyses sig nedsat i Kläckarens huus". Dessa bägge förmantes att förfoga sig till deras födelseorter så att de inte besvärar sochnen.

År 1724, den 9 Januarii. Ting i Malax, sidan 5.
 Erich Jacobson i ÖM berättar att han 1714 om sommaren sänt något gods till Stockholm med sin granne Hindrich Thomasson, för försäljning. När Hindrich om hösten vid sin hemkomst och Swartöö ören hade han av fruktan för fienden som då var i landet gömt 4 plåtar i sjön. Erich hade inte fått tillbaka plåtarna. Hindrich svarar att han gömt Erichs plåtar vid en sten. Trots att han sökt noga har han inte hittat dem. Henrich har gott "vitzord" och lovar befria sig med ed. Med det var käranden nöjd. (Plåtar = pengar)

--- Utdrag ur Vardagsliv av Berit Björklund

Seden att skriva eller snida ägarmärke har varit gängse i våra socknar sannolikt i långa tider. Särskilt i redskap och verktyg har bönderna skurit in sina bomärken men också under bottnen av mått, tinor, byttor, sår och kärnor. Något enstaka föremål av sådant slag från 1600-talet finns bevarat. Flera från 1700-talet har undgått tidens tand, och de flesta är givetvis från 1800-talet.

--- Utdrag ur Helge Granholms text om bomärken

Sannolikt har man i Malax använt bomärken på ägodelar redan på 1500-talet och kanske ännu tidigare. I Brinkens museum finns en krutdosa med initialerna I.D.SMED Anno I 1601 och bomärke. Det finns mycket få föremål bevarade i Malax från denna tid. Krutdosa är det äldsta kända föremålet med bomärke. I kyrkans långfarstu finns målningarna av apostlarna, som kyrkoherde Tomas Arenius beställde och bekostade år 1689. Från 1700-talet finns många föremål och handlingar med bomärken.

--- Utdrag ur Siri Hagbacks förord till bomärken

Pärmens bilder. Svartvita bilden visar Wilhelm och Elis Gullholm som harvar 1939 i Hanikkärret, Långåminne, Malax; foto Holger Gullholm. Färgbilder (som återfinns i inlagan) och layout: Göran Strömfors. Bilderna finns i Malax museiförenings bildarkiv.

ISBN 978-952-67317-4-2

Husbönder och bomärken

Malax museiförening

Berit Björklund

HUSBÖNDER OCH BOMÄRKEN

Berit Björklund
 Helge Granholm
 Siri Hagback
 Kent Söderholm

Om husbönder i Övermalax, Yttermalax och Wargö (Bergö) från 1548 till 1736, samt om bomärken i Övermalax (Överbyn), Yttermalax (Ytterbyn), Bergö och Norra Pörtom främst under 1700- och 1800-talen.

Malax museiförening

Lokal- och regionhistoriska bidrag 17